

Кукса Б. В.,

Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж ім. І. Я. Франка, м. Прилуки

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНОГО НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ І ПИСЬМА З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття розкриває головні сучасні дидактичні принципи взаємопов'язаного навчання монологічного мовлення і письма з використанням мультимедійних засобів майбутніх учителів англійської мови. Наводяться приклади реалізації даних дидактичних принципів.

Ключові слова: дидактичні принципи, монологічне мовлення, письмо, мультимедійні засоби.

Статья раскрывает главные современные дидактические принципы взаимосвязанного обучения монологической речи и письма с использованием мультимедийных средств будущих учителей английского языка. Приводятся примеры реализации данных дидактических принципов.

Ключевые слова: дидактические принципы, монологическая речь, письмо, мультимедийные средства.

The article deals with the main modern didactic principles of the interconnected teaching of profession oriented monologue speech and writing with using multimedia means of future teachers of English. It is given the examples of realization of these didactic principles.

Key words: didactic principles, monologue speech, writing, multimedia means.

З метою створення ефективної системи вправ для взаємопов'язаного навчання монологічного мовлення і письма з використанням мультимедійних засобів перш за все необхідно звернутися до сучасних дидактичних принципів. Розглянемо принципи навчання, які є важливими для цілей нашого дослідження.

Виходячи з проблеми нашого дослідження, були виділені такі дидактичні принципи взаємопов'язаного навчання монологічного мовлення і письма з використанням мультимедійних засобів майбутніх учителів англійської мови: принцип наочності, свідомості, науковості, активності, проблемності, виховуючого навчання, систематичності та послідовності, доступності, колективності [1, с. 235-241].

Згідно з принципом наочності до вправ залучаються засоби зорової та слухової наочності, що виконують функцію зразків мовлення та висту-

пають стимулом до створення текстів повідомлень та тез на основі даних повідомлень студентами. Мультимедійні засоби навчання, які використовуються для взаємопов'язаного навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності, дозволяють максимально реалізувати принцип наочності шляхом виведення на екран комп'ютера не лише анімованого тесту, але й звуку, ілюстрацій, відеоряду тощо. Завдання, наведене у прикладі 1, демонструє реалізацію принципу наочності завдяки використанню мультимедійних засобів.

Приклад 1.

Завдання: *Look at the whiteboard and guess what the situations and motives of the people's speech are.*

Щодо принципу свідомості, то ми вважаємо, що засвоєння навчального матеріалу має відбуватися шляхом моделювання ситуацій професійного спілкування; реалізується у вправах шляхом застосування інструкцій, коментарів, які полегшують засвоєння форми і функції мовних явищ.

Принцип науковості при взаємопов'язаному навчанні продуктивних видів мовленнєвої діяльності з використанням мультимедійних засобів означає, що навчальний процес має відбуватися з урахуванням даних лінгвістики, методики викладання іноземних мов, педагогіки, психології та інформатики.

Наступний дидактичний принцип – принцип активності – передбачає активне засвоєння знань, формування мовленнєвих навичок та вмінь, а також активну участь студентів на заняттях. Відповідно до даного принципу під час навчання ПСПМ і ПСММ створюються умови для активної мовленнєво-мисленнєвої діяльності студентів для розвитку умінь підготовки доповіді, тез до неї у вигляді мультимедійної презентації та виступу з доповіддю. Реалізація даного принципу досягається завдяки постановці проблемних і творчих завдань, використанням мультимедійними засобів, які стимулюють інтелектуальну, емоційну та мовленнєву активність студентів.

Принцип проблемності впливає на відбір навчального матеріалу та постановку завдань. Проблемний характер завдань сприяє формуванню пізнавальної самостійності студентів, розвитку їх логічного, критичного та творчого мислення. Згідно цим принципом застосовуються теоретичні та практичні проблемні ситуації з метою отримання нових знань, які є стимулом не лише для мовленнєво-мисленнєвої діяльності студентів, а й є мотивом для навчання ПСПМ і ПСММ. Наведемо приклади завдань, які демонструють реалізацію зазначеного принципу.

Приклад 1.

Your student has written the theses. But you notices that she had used too

much phrases which can be changed by shorter words. Read these phrases and replace them by shorter of fewer words.

Приклад 2.

Your colleague is going to participate in the Internenational conference. He asks you to help him to prepare a report for the conference as he is short of time.

Принцип виховуючого навчання ми розглядаємо як передумову для навчання студентів професійної культури усного спілкування. Даний принцип забезпечується як самим навчальним матеріалом, так і постановкою проблемних завдань, вирішення яких вимагає від студента вираження власної точки зору, критичної оцінки певних положень чи явищ, що сприяє формуванню позитивних якостей характеру особистості, таких як: чуйність, доброзичливість, гуманність, цілеспрямованість, щирість, толерантність.

Урахування принципу систематичності та послідовності при взаємопов'язаному навчанні продуктивних видів мовленнєвої діяльності забезпечує оптимальне засвоєння матеріалу. Принцип вимагає, щоб знання, навички і уміння формувались системно, в певному порядку, щоб кожний елемент навчального матеріалу логічно пов'язувався з іншим, а нові знання спирались на засвоєні раніше і створювали фундамент для засвоєння наступних знань. Даний принцип має за мету об'єднання всіх відібраних вправ у їхній логічній послідовності з урахуванням градації труднощів в оволодінні вміннями, тобто створення цілісної системи вправ, коли наступна вправа логічно пов'язується з попередньою та готує до засвоєння нового матеріалу. Принцип міцності забезпечується зразками доповідей та тез, які окреслюють актуальні методичні проблеми; систематичним повторенням та контролем засвоєння навчального матеріалу.

Принцип доступності передбачає відповідність змісту, характеру і обсягу матеріалу, який вивчається, віковим особливостям і рівню підготовки студентів. Доступність навчання не означає його легкості. З цим принципом в дидактиці пов'язується поступове, згідно з пізнавальними можливостями студентів, ускладнення змісту освіти й обсягу навчального матеріалу, яким необхідно оволодіти всім студентам. Навчання, залишаючись доступним, повинно вимагати серйозних зусиль, що й призводить до розвитку особистості. Реалізація принципу доступності забезпечується видами вправ, які розроблені для студентів II курсу, майбутніх учителів англійської мови, тобто зміст вправ повинен відповідати віку і рівню підготовки студентів.

Принцип колективності передбачає використання колективного суб'єктного досвіду, який реалізується організацією навчального процесу, при якому студенти активно спілкуються один з одним, обмінюють-

ся інформацією. В такий спосіб з допомогою колективних дискусій, під час яких студенти обмінюються власним досвідом щодо проблеми підготовки доповіді, тез та виступу з даною доповіддю, набувають та розширюють свої знання з даної проблеми, удосконалюють свої навички та вміння. Наведемо приклад завдання, яке демонструє реалізацію зазначеного принципу.

Приклад 1.

Завдання: *Discuss the following questions:*

1. What are the main parts of the report?
2. What words do characterize the introduction of the report?
3. What words do characterize the body of the report?
4. What words do characterize the conclusion of the report?
5. What is the function of the body of the report?
6. What is the function of the introduction of the report?
7. What is the function of the conclusion of the report?
8. What are the grammar peculiarities of theses?
9. What are the grammar peculiarities of the report?
10. What are the phonetic peculiarities of theses?
11. What are the phonetic peculiarities of report?
12. Give the examples of situations when you present reports or reports with its theses.

Література:

1. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. – 528 с.